ITER SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI IULII PAPAE II.

Adriano Castellesi

Plebis ad indomitæ castrum peruenimus/inde
Impositæ apparent Perusinis collibus arces:
Castellona Lacus Trasimenus mœnia cingit:
Hunc ratibus læti tranauimus Insula lætos
Accipit hospitio / Passinum allabimur/unde
Prospicimus campos. Romanis ossibus albos:
Seruat adhuc nomen locus:et de sanguine fuso
Sanguineos Campos Perusini nomine dicunt:
Hicubi commisso fallax certamine Pœnus
Flaminiumq; ducem / Mauortiaq; arma subegit:
Per colles:ripamq; lacus Corclana subimus
Mœnia:ultuiferis tumulis lætissima rura:
Vicina placuit Patribus recubare sub Vlmo:
Hic simul occurrunt equitum/peditumq; cateru
Vrbinate Duce/illo nec melior fuit alter:
Nec pietate prior/sed nec præstantior armis:
Tot dotes iuuenis inuidit lapidosa podagra:
His circūsepti legionibus / ordine longo
Ingredimur Perusinam urbem/ciuilibus ætam
Euersamq; odiis/hanc tu pater optime Iuli
In placida tandem compositam pace relinquis:
Nō procul oppidulū est/Fractā cognomine dicūt
Amnis ubi muros cœno:et graue olētibus undis:
Huc ubi delati montes Eugubia tecta:
Hærentemq; iugis urbem superauimus/inde

Perpetuos colles Cantiani uillula findit:
Villula munifico non aspernanda popello:
Hos praeteruectis tumulos plebecula callem
Quae colit angustum Cagli cognomine dicunt
Occurrit facie obducta/nam tabida fertur
Infecisse lues/celeri pede fugimus omnes:
Hinc ad Aquas Lanias prexinus:unde Methaurus
Confusus Ganno Foruli spectacula praebet:
Est opere pretium uersu describere mirum
Naturae ludentis opus/stant uertice ad auras
Hinc atq; hinc montes praerupti/flumine subter
Secretis labente uiis/ut fumus ab imis
Surgat aquis/lateq; fluant aspergine cautes:
Rupis ad extremum leua uenientis ab urbe
Porrigitur molis dorsum/qua semita nulla
Nulli aditus quondam/nec erat uia peruia cuiq̃:
Caesar inaccessam patefecit Titus:et illam
Quantum acie possunt oculi seruare cauauit
Inscripsitq; fores:et adhuc uestigia utrunq;
Limen habet/scabro/et fragili uix cognita topho:
Sunt soliti hac camera multi latitare latrones:
Exceptosq; uiatores demergere in amnem :
Repsimus e crypta:atq; angusta fauce uiritim
In campos Vbalde tuos/hinc imus in urbem:
Vrbinum dixere patres tua regia tecta

Ardua quæ saxo colitur/Macerata tetrusco
Hinc petitur: uicoq; breui succedimus:inde
Scandimus excelsas nymbosa cacumina pennas
Diuæ Marinæ tuas/tumidi hic subsidere montes
Incipiunt superoq; mari consternere litus
Planitiem ingentem terris/opibusq; superbam
Gallia qua fluuio Rubicone comata patescit
Italiæ hic finis quondam/nunc omnia miscet
Effera Barbaries/antiquaq; nomina uertit:
Sauignana uocant pinguissima rura coloni.
Huc madidi multoq; luto fessiq; uenimus.
Progressi meliore uia cœlo grauiore
Cæsenam intramus/ culices auertere somnos
Omnibus: et uariis uultus maculare figuris
Pompili/Liuiq; forum diuertere cogunt:
Terra ferax/populusq; ferox/ac cæde frequenti
Terribilis/semperq; furens ciuilibus armis.
Vt terquinq; dies abierunt Liuia tecta
Linquimus/atq; iterum montes iubet ire per altos
Iulius et Castri ad leuam iuga uisere Cari:
Imus præcipites per mille pericula rerum
Turrigerasq; arces/rupes/et inhospita saxa:
Appenninicolæ accurrunt/uisoq; senatu
Reptātes genibus p humū noua numina adorāt.
Mudiana iacet uasto depressa barathro

Accola torrenti/ruuncis/salebrisq; fragosa:
Hanc terram pedibus celso de monte ruentes
Prændimus : et placido curamus corpora somno.
Postera lux altos scopulos/celoq; propinquas
Nubigenasq; alpes aperit/Macradia uulgus
Saxa uocat summum/excipiunt magalia Iulum:
Inde Palatiolum statio opportuna labori
Hospitio lassos refouet/tum fluminis arcta
Prouehimur ripa/tenui discrimine euntes:
Est locus extremis in montibus asper hetruscis
Hunc dictum perhibent a tussi Tussimanum:
Huc quoq; delati montes deuouimus omnes.
Orta dies latos campos/et amœna uireta
Corneliq; forum/feliciaq; arua reducit:
Hic meus ortus habet sedes Papiensis auitas
Nobilis/et clarum genus alto a sanguine ducit.
Constitit hic pastor/dum prospicit omnia Iulus:
Et belli/pacisq; simul dum pondera librat
Consilioq; patrum rerum moderatur habenas:
Appulit interea Gallorum exercitus ingens
Conseritq; manum:et muros circunstetit armis
Felsina docta tuos:uolat impiger actus ab urbe
Nuncius:et Sertam exactā:pulsumq; Tyrannum
Excussumq; iugum patriæ ceruicibus affert:
Pontificem implorat fessis succurrere rebus:

Hoc oratores certatim ex urbe frequentes
Exposcunt patriæq; patrem properare precantur
Thura adolet Iulus templis/sacrisq; peractis
Tendit iter/gressum celerans/urbiq; propinquat
Vrbs antiqua ingens hetrusca regia quondam
Felsina dicta/Bois fato irrumpentibus impar
Accepisse nouum fertur Boionia nomen:
Verum ubi sunt Boi Romano milite pulsi
Barbariem excussit/capitq; Bononia dici:
Subditur ad Boream radicibus Appennini:
Planitie accliui/procumbens solis ad ortus:
Inter aquas Sapinæ/et Rheni/quarũ utraq; ĩ urbẽ
Ducta uehit/reuehitq; rates/pistrinaq; uersat:
Aemiliæ decus/et belli: pacisq; patrona:
Diues opum uariarum/et nullius indiga cultus:
Musarum domus/atq; omnis nutricula iuris:
Iamq; dies aderat/mediumq; uehebat ad axem
Omnia conspiciens phœbeæ lampadis astrum:
Obsedere patres Maioris limina portæ
Qua modo Felsinea pastor requieuerat æde:
Porticibusq; amplis expectant numen Iuli:
Tandem de thalamo sella sublimis eburna:
Gestatusq; hominũ scapulis/longo agmine ꝓdit
Cui trabea ex auro/gemmis/ostroq; coruscat:
Tempora conchilii fulgent redimita tiara:

Progreditur Procerum legio tua Pelsina Proles :
Aetateque ruunt acies/clypeataq; circum 151
Agmina funduntur/placidos dat Curia gressus
Aequati spatus omnes/et uestibus omnes:
Purpureisq; Patres tecti Capita alta Galeris:
Obuia queq; oculis perstringunt numinis instart
Visendi studio effusi iuuenesq;/senesq;
Et matres pueriq; simul tecta omnia complent:
Culminibusq; astant/portisq;:et turribus hærent.
Vt uero ad Diui uenit penetralia Petri
Iulius/aspersitque patres in limine primo
Rore leui/geminis manibus ueneratus ad aras
Effigies sacras Grates quas possumus inquit
Accipe Christe Deus / na quæ sat digna queramus
Munera? quas laudes humana uoce referre?
Tu nos incolumes per tot discrimina uectos
Vrbe hac Felsinea sine cæde/et sanguine donas:
Da Pater omniporens / Rerumq; æterna potestas
Sic superos penetrare aditus/uerosq; Triumphos
Terreno inuolucro exutos / uitiisque subactis.
Hæc ubi supplicibus uons orauit Iulus:
Quisq; domū properat/factoq; hic fine quiescit.

FINIS.